

Бабенко Д.В.

здобувач вищої освіти ступеня бакалавр ННІ
№3 НАВС

науковий керівник: **Штома В.Д.**

викладач кафедри вогневої та спеціальної
фізичної підготовки ННІ №3 НАВС

ЗАСТОСУВАННЯ ТРАВМАТИЧНОЇ ЗБРОЇ В ПРОЦЕСІ ВИКОНАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ПОЛІЦІЇ

Фактично «правила» застосування травматичної зброї в процесі виконання повноважень поліції установлені в Законі “Про національну поліцію” (ст.) 29 “ Вимоги до поліцейського заходу” (ст.) 43 “Порядок застосування поліцейських заходів примусу” (ст.) 45 ”Застосування спеціальних засобів» [1].

Мінімальна дистанція безпечного використання для кожної конкретної моделі зброї й патрона може бути різною. Виходячи з даних паспорту Форд-12Р мінімальна дистанція, на якій дозволено оборонятися за допомогою травматичної зброї становить від 3-х до 3.5 метрів. Найчастіше фігурує цифра 3.5 метра, хоча, наприклад, у паспорті від пістолета Форт-12Р випущеного в 2008 році, прописана мінімальна дистанція використання по живій цілі – 4.5 метра. Тому необхідно вивчати документацію до вашої зброї й патронам.[2] Конституція України говорить, що “людина, її життя, здоров’я, честь і гідність, недоторканність і безпека вважаються в Україні найвищою соціальною цінністю” (ст.3) і закріплює право кожного «захищати своє життя й здоров’я інших людей від протиправних зазіхань» (ч.2 ст.27)[3]. Кримінальний кодекс України встановлює поняття, сутність і ознаки необхідної оборони, як обставини, що виключає злочинність діяння (ст.36)[4], закріплюючи конституційні права й крім кримінальної відповідальності у випадку адекватного самозахисту громадянина від протиправних зазіхань.

Для самооборони населення, правоохоронні органи пропонують пристрої для розпилення аерозолів сльозогінної та дратівливої дії, газові пістолети. А також пристрої для відстрілу гумових куль - травматичної дії - дозвіл на володіння якими можуть отримати лише співробітники правоохоронних органів, журналісти та депутати.

Нібито ефективність травматичної зброї є одним із аргументів противників легалізації короткоствольної нарізної зброї, які стверджують, що дія малокаліберної кулі з твердої гуми або пластику є достатньою для знешкодження злочинця. І крім того є безпечною для сторонніх осіб, оскільки нібито не здатна

спричинити тяжкі тілесні ушкодження. Даваймо поглянемо чи відповідає це твердження дійсності.

Зброя самооборони в цілому має відповідати наступним вимогам:

- надійність зброї та боєприпасів
- висока ефективність
- простота використання
- пристосованість для повсякденного носіння
- безпека для оточуючих

Розглянемо кожен пункт детально.

Надійність зброї та боєприпасів. Надійність зброї самооборони є чи не основною її характеристикою, бо в момент настання ситуації крайньої потреби у користувача не буде часу на приведення зброю в робочий стан, витягування закушеного патрона. Зброя самооборони має бути придатна для використання у будь-яких погодних умовах та не бути залежною від якості боєприпасів, не мати в своїй конструкції електричних та електронних компонентів. Бо інакше яка користь від зброї, яка не працює на морозі, в дощ, спеку або якщо її робота залежить від стану елемента живлення. Боєприпаси для зброї самооборони мають бути надійними у використанні, не залежно від серії, не давати осічок або затяжних пострілів, та не мати великих розбіжностей у характеристиках.

Показником ефективності зброї самооборони є її влучність, яка залежить значною мірою від розсіювання куль при стрільбі та навичок користувача. Та зупиняюча дія кулі, яка вказує вплив на можливість нападника продовжити напад після ураження пострілом. Високоефективна зброя самооборони має спричиняти нападнику ураження, яке негативно впливатиме на його здатність продовжувати активні дії. Тобто ураження має приводити до больового шоку або спричиняти травми які перешкоджатимуть активним діям.

Простота використання. Зброя самооборони має бути простою за способом використання, не має вимагати від користувача високих професійних навичок у використанні, та високих фізичних даних. Оскільки користувачами зброї самооборони може бути будь-яка доросла людина, незалежно від віку та статі.

Безпека для оточуючих. Використання зброї самооборони не має бути небезпечною для оточуючих. Тобто постріл з неї має уражувати того, в кого вона націлена, та всі постріли зі зброю мають бути однорідними за траєкторією польоту кулі. А куля має бути не високої пробивної здатності задля того, щоб не нанести ураження стороннім особам після влучання у нападника.

Надійність травматичної зброї залежить від конкретної моделі та виробника. Для обігу на території України сертифіковано травматичну зброю як перероблену з бойових моделей зброї, які відрізняються високою якістю

матеріалів та надійністю конструкції. Так і моделі виготовленні з крихких сплавів типу силуміна чи ЦАМ, які відрізняються низькою надійністю та залежні від навколишньої температури, наприклад при мінусовій температурі повітря подібні зразки приходять у непридатній для стрільби стан після першого пострілу. Характеристики боєприпасів до травматичною зброї розбігаються від серії до серії, а також часто виготовляються підпільно із сигнальних та холостих набоїв. Все це призводить до високої нестабільності характеристик від пострілу до пострілу.

Ефективність травматичної зброї напряму залежить від якості боєприпасів. Гумова або пластикова куля має різну твердість при різній температурі повітря, та залежить від якості матеріалу. Затверділа на морозі куля отримує велику пробивну здатність і відрізняється низькою зупиняючою дією, оскільки не передає енергію тілу нападника. Крім того ефективність травматичної зброї різко знижує щільний одяг. Тому при ураженні в тулуб, куди влучити найпростіше, нападник часто не зазнає значних ушкоджень і може продовжувати активні дії навіть після кількох влучень.

При ураженні в голову або шию, людина частіше всього отримує травми середнього та важкого ступеню тяжкості, або травми не сумісні з життям. Оскільки всі травматичні пістолети мають гладкий канал ствола, то куля майже не стабілізується і після вильоту зі ствола має нестабільну і не передбачувану траєкторію польоту. Що може призвести до ураження сторонніх осіб. Та оскільки куля не має слідів від нарізів, та будь яких інших ідентифікуючих ознак, то унеможлиблюється виявлення зброї, з якої було випущено кулю. І значно ускладнюється проведення слідчих заходів у випадку протиправного використання травматичної зброї.

Підсумовуючи вищесказане стає зрозумілим, що травматична зброя є малоефективною для самооборони. До речі в цивілізованих країнах цивільному населенню дозволено володіти короткоствольною нарізною зброєю для самооборони та заборонено володіння зброєю та боєприпасами травматичної дії.[4]

Отже, підведемо підсумки: травматичну зброю використовують для того щоб не нанести тяжких тілесних ушкоджень зловмиснику. Недоліки травматичної зброї в тому що пістолет має гладкий канал ствола що може призвести до ураження сторонніх осіб.

Список використаних джерел:

1. Закон Про Національну поліцію rada.gov.ua/
2. Паспорт Форд12Р
3. Конституція України rada.gov.ua/

4. Кримінальний кодекс України rada.gov.ua/

5. Травматична зброя - зброя самооборони чи зброя самообману? URL:
http://zbroya.info/uk/blog/2755_travmatichna-zbroia-zbroia-samooboroni-chi-zbroia-samoobmanu